

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240.—
za pol leta K 120.—
za štiri leta K 60.—
za en mesec K 20.—
Za inozemstvo celoletno K 480.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 48.—
za inozemstvo K 96.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petitvra (50 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6.—
poslana itd. . . po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/8 mm K 15.
Izjava vsak dan izven
ponedeljka in dneva po prax-
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herz. 7585.

Nova metoda.

Mnogokrat se čudimo, kako je slikarjem, zlasti karikaturostom mogoče z malo potezami sijajno označiti glavne poteze človeških obrazov. Ena značilna črta in vsak ve, koga ima pred seboj. Ta umetnost pa nikakor ni mogla odpraviti minuciozno izdelanih portretov, kjer vsaka, tudi najmanjša črta pripomore obrazu (sliki) do njegove značilne izrazitosti.

Take male črte na političnem obrazu naše ožje domovine tvorijo dopisi z dežele. Same lokalne stvari po večini, toda če jih človek zbere in primerno razvrsti, dobi prav verno sliko našega sedanjega političnega lica.

En tak dopis slovi: »V občinskem odboru v M. imamo odbornike, ki so prišli v odbor po treh listah: SLS, SKS in Neodvisne stranke; tej pripadajo delavci, ki so po svojem mišljenju vsi pristaši SLS. Liberalci bi posebno odbornike Neodvisne stranke radi proglasili za komuniste, da bi tako morali iz občinskega odbora. Pred nedolгим časom je došla ovadba na okrajno glavarstvo v K., ki jo je podpisal V. G., v kateri toži župana P. L. ker ni šel z godbo po trgu, ko je bila razglašena ustava; občinskega svetnika A. J. obtožuje, da je o priliki atentata na regenta Aleksandra rekel: Če ga ta ni, ga bo pa kdo drugi; občinskega svetnika J. B. pa, da je rekel, da je zoper kralja in zoper ustavo. Orožniki so dobili stvar na poizvedovanje. Zoper zadnjega J. B. ni bilo mogoče dobiti nobene priče. A. J. priznava, da je te besede govoril nič hudega misleč in je bil zato na ukaz okr. glavarstva 29. avgusta aretiran. Ovadba pravi, da so kandidati Neodvisne stranke komunisti, ki so se zvezali s SLS ki tudi diši po komunistih. Vsi so pa nezmožni, da bi vodili občinsko gospodarstvo.«

Tako nam piše priprost človek z dežele, ki gotovo nima namena stvari zavijati, ampak pove stvari tako kot so. Ta okolnost daje dopisu še večjo vrednost.

Dopis nam odkriva naravnost strašno sliko našega političnega stanja in na tako nižno kot po vojski naša politična morala po zaslugi policajdemokratov še nikdar ni padla. Demokratsko časopisje ima navedo, da ogorčeno rolni nad »klerikalci«, češ to je stranka samih ovaduhov in denuncijantov — a kaj delajo ti gospodje sami? Njim ne pade niti v sanjah na um, da bi sami dokazali s svojimi metodami, da so oni boljši in vrednejši ljudje, če že ne kot ljudje, vsaj kot politiki, da bi svoje politične nasprotnike osramotili s praktičnim izvajanjem onih principov, katerih pomanjkanje očitajo »klerikalcem«, ampak oni kažejo s svojimi dejanji, da so mnogo hujši, zlobnejši in zavratnejši v političnem boju kakor od njih vseh nečednosti dolženi nasprotniki. »Klerikalcem« očitajo klečeplaztvo in lizinstvo pred močniki tega sveta, toda to očitanje prihaja iz ust ljudi, ki sami ne vedo, kaj pomeni vzravnan hrbtenica in ki se najbolje počutijo globoko v prahu pred bleščečimi prestoli! Čudimo se le, da niso že zdavnaj predlagali naziva Bizantizma kot skupno ime naše države. Tako miselno in duševno robovanje še nikdar ni vladalo v naši deželi kakor bi ga radi uvedli sedaj naši veliki borci za svobodo (valjanja v prahu?) demokratije.

Kdor je pasje ponižen na zgoraj, je po pasje brezobziren na zdolaj. To je staro izkustvo. Tako brezobzirnost zahtevajo demokratije proti svojim političnim nasprotnikom. Demokratični princip zahteva svobodo izražanja misli, zahteva svobodo organizacije za jednako misleče državljane zahteva svobodo uveljavljanja od različnih strank uveljavljenih in propagiranih političnih principov. Dokler široka masa ni imela nobenih političnih pravic, je bil edini državotvorni princip fevdalizem. Ko so pred 100 leti nastopili »protidržavni in protifevdalni elementi«, so zlomili fevdalni princip in »državotvorna« je postala protifevdalna demokracija, katere princip pa naši demokratje razumevajo tako, kakor so fevdalci razumevali svoj fevdalni princip: Kar ni strankarsko - demokratsko (recte staroversko-liberalno), je protidr-

žavno! Zato razglašajo danes kot protidr-žavne vseprāk: komuniste, seveda z njimi vred »klerikalce«, narodne socialiste itd. Tako karikaturo modernega demokratizma pa proglašajo za »napredek«.

Glavni politični princip našega policajdemokratstva je nasilje in bajonet. Oni ne zastopajo principa proti principu v duševni borbi, ker nimajo ne principa ne duha, ampak tlačijo svoje nasprotnike s silo ob zid. Suvereno ljudstvo ali vsaj velik del ljudstva se odloči pri volitvah dati svoje glasove x—stranki. Ali ti ne pride »demokrat«, ki si prisvaja pravico soditi nad mišljenjem ljudstva kvečjemu iz svoje ošabne nadutosti, in pravi: Ljudstvo notabene: Suvereno ljudstvo! nima prav, ampak mi ki nosimo zlate cvikerje in fra-

ke, imamo edini prav in bomo vse poslance, ki so predstavniki drugačne ljudske volje kot je Pribečević-Zerjavova, pometali v ječe, da pokažemo svoj smisel za modernost, svobodo in napredek! Po naziranju teh gospodov ljudstvo ni suvereno ampak suženj, ki nima pravice svobodno izražati svojo voljo, temveč mora imeti tako voljo, kakor jo žele gospodje — zgoraj! To je »prava« demokracija.

Iz takega političnega naziranja izvirajo čisto naravno sramotna petolizniška dejanja, kakor jih navaja zgoraj omenjeni dopis. Klečeplazniško denuncijanstvo na zgoraj, brutalno zatiranje politične svobode na zdolaj — to je demokratični princip slovenskega demokratstva. Nas je sram.

Kralj Aleksander ozdravel.

Pariz, 31. avg. Francoski in naši zdravniki so izdali dne 30. t. m. tale buletin: Ker je stanje Nj. Vel. kralja Aleksandra sedaj popolnoma povoljno, se ne bodo več objavljali buletini o njegovem zdravlju.

Belgrad, 31. avgusta. Ker se bolezen Nj. Vel. kralja vsak dan obrača na bolje,

se smatra, da se bo Nj. Veličanstvo vrnilo v Belgrad v petnajstih dneh. Kralja bodo slavnostno sprejeli in bo ta dan ukinjena državna žalost. Pri tej priliki bo kralj podpisal veliko število ukazov o napredovanju, odlikovanju in pomiloščenju.

Fašistovska nasilja v Vipavi.

Dne 28. avgusta 1921 je nameravala prirediti vipavska Čitalnica v novi dvorani pri Hrovatinu veliko ljudsko veselico. Med drugimi točkami je bila na sporedu tudi igra »Legionarji«. Odbor Čitalnice je z velikimi žrtvami napravil nov, modern oder s krasnim zagrinjalom: žena drži v naročju dete ter mu kaže zarjo — sreče za gorami; na drugi strani mož, ki podpira z eno roko ženo, v drugi pa kaže — masko.

Domači izdajalci so prinesli Italijanom na nos, da pomeni slika na zastoru — protidržaven čin, zato so v zadnjem hipu prepovedali ne le veselico, ampak vsako nadaljevanje dela. Ljudje so vzle temu prišli

in se pripeljali v nedeljo 28. avgusta od blizu in daleč in si ogledovali dvorano. — Proti večeru se je pripeljal tudi poslanec dr. Vilfan, okrog desetih zvečer pa za njim okrog 30 tržaških fašistov. Podili so naše ljudi iz gostiln in hoteli udreti v dvorano, da jo razbijejo, kar pa so jim preprečili italijanski orožniki. Grozili so z bombami, zaničevalno se izražali o Slovencih in pretili dr. Villanu, ki pa se je med tem že odpeljal z avtomobilom — s smrtjo. V Vipavski dolini vlada vsled tako sovražnega nastopanja od italijanske strani — veliko razburjenje.

Vprašanje Zapadne Ogrske.

Budimpešta, 31. avgusta. Soglasno z vladno izjavo pišejo budimpeštanski listi, da so dogodki v Zapadni Ogrski samo spontana manifestacija narodnega ogorčenja.

Budimpešta, 31. avgusta. Ministrski predsednik Bethlen je izjavil novinarjem, da mažarska vlada hoče točno izvršiti tri-nonsko pogodbo ter da si hoče samo pridržati neko jamstvo za svoje zahteve napram Avstriji, ki znašajo 35 milijard kron. Diplomatska situacija Mažarske se ni izpremenila.

Dunaj, 31. avgusta. »Neue Freie Presse« javlja iz Budimpešte, da je minister za zunanje posle grof Banffy podal svojo demisijsko. Dokler se ne imenuje njegov naslednik, bo ministrski predsednik grof Bethlen vodil zunanje ministrstvo.

Dunaj, 31. avgusta. Kakor javlja »Kor-

respondenz Weiss«, so avstrijski orožniki včeraj zasedli St. Margarethen, Siegersdorf in Rudersdorf. Kakor doznava »Korrespondenz Weiss«, je davi odšel bataljon državne brambe v popolni vojni opremi k Litvi pri Katzelsdorfu in opravlja varnostno službo ob stari meji. Vstaši so pri Hofu v litvanskem pogorju prekorčili mejo.

Marchegg, 31. avgusta. Po vesteh iz Ogrskega Starega grada je na tamošnje postaje dospelo več vlakov z mažarskimi vojaki.

London, 31. avgusta. Listi poudarjajo, da so dogodki v Zapadni Ogrski naredili slab vtis na Angleškem, in izjavljajo, da zavestniki ne bodo dopustili nobene kršitve pogodbe, ki je podpisana, in da bodo, ako treba, storili energične korake, da se Avstriji zavaruje posest ozemlja, ki ji je bilo prisojeno.

Vstaja v Maroku.

Pariz, 30. avgusta. Maršal Lyantey, francoski generalni rezident v Maroku, je dospel v Marseille. Po njegovi izjavi vstaja kabilov proti Španiji nima verskega značaja in je za francoski Maroko brez nevarnosti. Kabili izjavljajo, da hočejo živeti v Francijo v popolnem sporazumu. Kljub temu so se garnizije pomnožile in je vse pre-

skrbljeno za varnost.

Pariz, 31. Po prvih v Madrid dospelih vesteh znašajo izgube Špancev pri Melilli brez pogrešanih 14.111 mrtvih, 29.540 pušk, 134 poljskih topov in 393 strojnih pušk.

Rim, 31. Španska vlada je dovolila kredit 119 milij pezet za vojno v Maroku.

Pečuški župan pri Pašiću.

Belgrad, 31. avg. Danes ob enajstih je predsednik ministrskega sveta Pašić sprejel v avdijenci bivšega pečuškega župana Pera Lindnerja, kateri mu je poročal o nevdržnem stanju našega naroda v Baranji. Gospod Pašić je obljubil, da se bo zavzel pri zvezi narodov, da se bodo našemu ljudstvu čuvala pravice, kakor to zahtevajo znane Wilsonove točke.

Vendar enkrat.

Belgrad, 31. avgusta. Finančno minist-

materijala glede 20 odstotnega odbitka o priliki markiranja kronskih novčanic. Do 8. septembra bo generalni inšpektor finančnega ministrstva zbral bloke priznanic od vseh denarnih zavodov in bank ter se bo potem kmalu začelo izplačevanje priznanic.

Hrvatske zadeve.

Belgrad, 31. avgusta. Včeraj ob 17. je bila v pravosodnem ministrtvu seja pravnega odbora ministrov, na kateri so razpravljali o likvidaciji pravosodnih odnošajev na Hrvatskem.

Katoliški shod v Ribnici.

ZA RIBNIŠKI, VELIKOLAŠKI IN KOČEVSKI OKRAJ.

Spored:

V soboto, dne 3. septembra zboruje od 9. do 12. ure v odsekih katoliško dijaštvo in učiteljstvo, popoldne od 2. do 5. ure pa naši Orli, fantje sploh in društveni voditelji, Orlice, dekleta in žene. — Zvečer ob 8. uri priredi katoliško dijaštvo komerz.

V nedeljo, dne 4. septembra. Ob pol 9. uri bo sprejem onih, ki pridejo peš in z vozovi; ob 9. uri sprejem udeležencev na kolodvoru, slavnostni sprejod na trg, kjer bo cerkveni govor in sv. maša, ki jo služi premil. g. škof dr. Andrej Karlin; po službi božji ob 11. uri otvoritev slavnostnega zborovanja in govor o katoliški šoli; od 12. do 2. ure kosilo; ob 2. uri slovesne litanije na prostem, potem pa nadaljevanje slavnostnega zborovanja z govori o katoliškem tisku in mladinski organizaciji; ob 5. uri slovesen zaključek.

Slovaški škofje gredo v Rim.

Praga, 31. avgusta. Kakor javljajo »Ly-dove Novini«, pripravljajo slovaški škofje koncem septembra romanje v Rim, katerega se bo udeležila tudi deputacija katoliške ljudske stranke s svojim voditeljem Hlinko.

Čehi proti Stambolijskemu.

Praga, 31. avgusta. »Narodni Listy« ostro kritizirajo politiko bolgarskega ministrskega predsednika Stambolijskega, ki je uvedel v Bolgarski demagogijo in odkrito diktaturo. Intelektualni razredi in parlamentarna opozicija so popolnoma potisnjeni v ozadje. Stambolijskega metoda, ki davi intelektualne razrede, kateri hočejo sporazum z Belgradom, je nekoliko podobna boljševiškim metodam.

Novi nemiri v Albaniji.

Atene, 31. avg. Po vesteh iz Rima se je bati, da izbruhnejo v Krfji nemiri in da bo potem zveza med severno Albanijo in tiransko vlado popolnoma prekinjena.

Nova pogajanja med Anglijo in Irsko.

Dublin, 31. avgusta. Irski kabinet je sprejel povabilo Lloyd Georga, da se med Anglijo in Irsko začne nova pogajanja, ki se bodo vršila v Londonu.

Gornješlezjsko vprašanje.

Zeneva, 31. avg. Poslujoči predsednik sveta zveze narodov lši je poslal francoskemu ministrskemu predsedniku pismo, v katerem sporoča, da je v Zenevi zborujoči svet zveze narodov sklenil, da bo gornješlesko vprašanje proučil.

Pomoč stradajočim.

Moskva, 30. avgusta. Od 1. do 15. avgusta je bilo v stradajoče ozemlje nedoposlanih skupaj 214 vagonov žita. V Samarostu stalo 20. avgusta dva žitna transporta s skupaj 1.700.000 pudov žita. Zato je beg ljudstva precej ponehal. V Saratovu je došlo dosedaj 46.000 pudov žita.

Razorožitev Bolgarije.

Sofija, 31. avg. List »Narodna odbrana« piše, da je bolgarskemu narodu zelo težko brez vojske. Bolgarski narod je vseskozi miroljuben. To se vidi že iz tega, da se je od pet milijonov duš broječega naroda javilo za prostovoljno vojaško službo le 700 ljudi.

Kredit Poljski odklonjen.

Newyork, 30. avgusta. Vlada je odklonila vse poljske prošnje za posojilo. Po temeljiti kontroli poljskih državnih financ ameriška vlada spričo današnjih razmer ne more prevzeti odgovornosti za dovolitev kredita. Država, ki izda letno tretjino vsega proračuna, torej 61 milijard mark,

za vojne svrhe, ne more urediti svojega gospodarstva, če se sedanji kurz popolnoma ne izpremeni.

Nemiri v Sandžaku.

Prijepolje, 31. avg. Oddelki orožništva in vojaštva, ki so bili poslani na zasledovanje razbojniških tolpe Boškovića in Mehonića, so izvedeli, da so razbojniki prejšnje noči spali v selu Dubna. Razbojniki so dve uri, preden so prišli zasledovalci, odšli. Orožništvo in vojaštvo je včeraj popoldne pregledalo sela in gozd, ki leži v bližini imenovane vasi, posebno v smeri, kamor so odšli razbojniki.

Belgrad, 31. avg. »Politika« javlja, da je dobila iz Sarajeva zanimive podatke o tajnem muslimanskem odboru, ki je v zvezi z razbojniško akcijo Boškovića in Mehonića. Listine o tem odboru priobči list v svoji jutrišnji številki.

Grško - turška vojna.

London, 31. avgusta. Po poročilih iz Smirne se je prodiranje grške armade popolnoma ustavilo. Turki so dobili ojačenja s Kavkaza in Cilicije in razpolagajo z nad 60.000 možmi pehote.

Carigrad, 30. avgusta. Uradno poročajo: Zadnja poročila z bojišča potrjujejo poraz Grkov. Grki so baje že začeli izpraznjevati Eski Šehir in so mesto zapalili.

Revolucija v Indiji.

London, 30. avgusta. Vstajo v Malabaru je organizirala mohamedanska sekta takozvanih Moplah, ki so 20. avgusta v mestu Tirurangari napadli angleško posadko, ki se je umaknila v Calicut. Calicut stražijo zdaj angleške vojne ladje. Vstaši so na več krajih razdrli železniško progo, barikadirali ceste in razdeljali javna poslopja ter jih oplenili. Osvobodili so tudi kaznjence. Mohamedanci so se uprli iz verskih in političnih vzrokov, ima pa gibanje tudi socialni karakter. Vojništvo se podaja v vstaško ozemlje na avtomobilih in je primorano nastopiti s strojnimi puškami. »Sunday Times« meni, da se bo vstaja lokalizirala, ker je ozemlje od ostale Indije odrezano.

London, 31. avgusta. Urad za Indijo naznanja, da je bil oddelek vojaštva in policije na poti iz Calicuta v Malapuram dne 26. avgusta napaden. Uporniki so navallili na vojake in policijo s svojo tradicionalno divjostjo in preziranjem smrti. Boj je trajal pet ur. Njih izgube cenijo na 500 mrtvih. Na angleški strani je bil ubit en častnik in dva vojaka, a šest mož ranjenih. Oddelek je dospel v Malapuram.

Indijska samouprava.

London, 31. avgusta. »Daily News« poročajo, da je lord Ready, novi podkralj indijski odpotoval v Indijo z jasnim programom pripraviti Indijo za samoupravo.

Porazdelitev žetve.

Belgrad, 31. avgusta. Uprava državnih monopolov je izvršila porazdelitev letošnje žetve. Razen ene količine, ki je potrebna za domačo porabo, se bo ostanek izvozil v inozemstvo, in sicer v prvi vrsti na Francosko.

Izvoz sladkorja iz češke.

Praga, 31. avgusta. Po uradni statistiki je znašal izvoz sladkorja iz Češkoslovaške l. 1920. skupno 2½ milijona metrskih stotov. Od tega je šlo 1.200.000 stotov na Francosko, 230.000 v Nemčijo, 110.000 v Švico,

100.000 v Italijo, ostalo pa v Rumunijo, Jugoslavijo, Poljsko in Mažarsko. Izvoz rudniškega lesa je znašal 8.4 milijonov metrskih stotov.

Ekscesar Karel.

Bern, 30. avgusta. Ker se španska vlada o vprašanju bivanja bivšega cesarja Karla na njenem ozemlju doslej še ni odločila, je zvezni svet sklenil začasno podaljšati do 31. t. m. določeni rok za bivanje bivšega cesarja, dokler ne dospe odgovor španske vlade na prošnjo bivšega cesarja. Hkrati je zvezni svet prosil špansko vlado, naj svojo odločitev o tem vprašanju po možnosti pospeši.

III. mednarodni kongres kršč. zadrug v Zürichu.

Drugi dan kongresa.

Nedelja, dne 21. avgusta, drugi dan kongresa, je prinesla zvršetak začtega dela. Ob 9. uri dopoldan se je začel razgovor o statutu, ki se je primeroma hitro končal, ker je bil v vseh točkah dosežen sporazum. §§ 1 in 2 očitata točno namen krščanske zadrugne internacionale in se glasi:

§ 1. Mednarodna konfederacija je družba narodnih zadrug in zadrugnih zvez vseh vrst (konsumnih, kreditnih, proizvodnih, zavarovalnih) z namenom, celokupno gospodarstvo vseh narodov zadrugno organizirati na krščanskih načelih. Sedež zveze določi kongres.

§ 2. V dosego tega namena služi: a) splošna propaganda za pospeševanje zadrug, povzdižje in okrepitev zadrug potom sekretarjate, glasila in periodičnih kongresov;

b) vpostavitve trgovskih odnosov med zadrugnimi organizacijami raznih držav.

Po zaključku debate se je vršilo glasovanje o statutu in globo potom prehodne resolucije, da kongres s tem odobri statut in poveri vodilni odbor s končno redakcijo sprememb, kakor jih je kongres sprejel tekom debate, in da kongres s tem izjavlja mednarodno zvezo zadrugnih zvez za ustanovljeno. Resolucija se je sprejela z dvigom s sedežev in z navdušenim ploskanjem.

Nato je sledila volitev centralnega načelstva, v katerem so zastopane vse nacionalne zadrugne organizacije vsaj z enim zastopnikom, večje pa po številu včlanjenih zadrug tudi z dvema ali s tremi zastopniki.

Nemški zastopniki so izjavili, da se bodo šele po definitivnem posvetovanju doma izjavili, ali pristopijo novo ustanovljeni internacionali ali ne. Belgijski zastopniki pa, ki so prvotno tudi hoteli izjavo o pristopu k Internacionali šele kasneje podati, so izjavili še na dopoldanski seji po odhodu nemških delegatov, da pristopijo k novi Internacionali. Tako so pristopile vse udeležene zadrugne organizacije k Zadrugni internacionali razen Nemčije.

Soglasno je bila sprejeta tudi resolucija, da naj dobi zadrugništvo svojega zastopnika pri mednarodni delovni konferenci v Genfu in se je naprosilo zastopnika mednarodnega delovnega urada dr. Fauquet, da sporoči to resolucijo delovnemu uradu. Dr. Fauquet je dobrohotno sprejel to resolucijo in zagotovil kongres, da bo mednarodni delovni urad brezdvomno vpošteval novo zadrugno konfederacijo.

Za sedež konfederacije je bil določen Rim. Prisotni italijanski zastopniki so se zahvalili za veliko čast, ki jo je mednarodni zadrugni kongres s tem izkazal Italiji in posebej še Rimu.

V popoldanskem zborovanju kongresa je bil referat grofa Jean de Meuse iz Bruselja o zadrugni trgovski izmenjavi. Njegov referat je v bistvu zahteval sledeče točke:

1. Ustanovitev zadrugnega trgovskega urada v vsaki državi. Te pisarne izmenjajo medsebojno svoje skušnje, se medsebojno orijentirajo o gospodarskem položaju in pospešujejo uvoz in izvoz.

2. Ustanovitev mednarodnega zadrugnega urada za trg. izmenjavo pri konfederaciji, ki nadzira blagovno izmenjavo med zadrugnim, zbira statistični in drugi material in ga pošilja zadrugnim trgovskim uradom posameznih držav.

3. Uradniki zadrugnih trgovskih uradov se imajo večkrat sestajati, da medsebojno izmenjajo nabrane izkušnje in podajo predloge mednarodnemu zadrugnemu uradu za trg. izmenjavo.

Pri debati o predlogih referenta se priznava sicer potreba in važnost takih zadrugnih trgovskih uradov za vsako državo in za mednarodno konfederacijo. Z druge strani pa se je opozarjalo na težke, ki jih ima danes trgovina premagovati zlasti, ako ni kapitalistična in si ne zna priboriti pristopa in upliva neposredno pri odgovornih ministrstvih. To so zlasti težke glede tarifov železničnih in parobrodskih, razlike v trgovski zakonodaji, carinska politika in mnogokrat naravnost carinska vojna med posameznimi državami in velika razlika in še večja nestalnost valut posameznih držav. Gotovo so to najvažnejše zapreke, ki jih bo morala premagati mednarodna izmenjava blaga med zadrugnimi organizacijami posameznih držav.

Na podlagi debate izjavi predsednik, da bo vprašanje o ustanovitvi zadrugnih trgovskih uradov v posameznih državah in o ustanovitvi mednarodnega zadrugnega urada za trg. izmenjavo pretresalo načelstvo.

Na to sledi referat francoskega zastopnika Mr. Pierre Pezeu-Rodez o organizaciji zadrug in sindikata. Referent opozarja zlasti na napaake, ki so se dosedaj mnogokrat delale v tem, da sindikati in zadrug niso delale složno, niso marširale skupaj. Delo pa bo uspešno le, ako je složno. Pogoj ekonomičnih uspehov je ta, da se pridobijo sindikati splošno za zadrugništvo.

V debati povdarja dr. Lanzerotti (Milan), da je ravno razmerje med sindikati in zadrugami težek problem, ki je bil dosedaj nerazrešljiv vsled kapitalističnega razumevanja gospodarstva, tako, da se smatra za prvotno in najvažnejše produkcija in trgovina, konsum pa za postranski stvar. Zato je treba prevrtni dosedanje narodno-gospodarsko naziranje in je treba prenehati z razmotrivanjem gospodarstva samo s stališča producenta, nikdar pa s stališča konsumenta. Ko bomo rešili ta problem, bo s tem rešen tudi problem o razmerju med sindikati in zadrugami.

Po popoldanskih referatih in po debati o referatih je bil program kongresa dovršen in prezident dr. Lanzerotti je v zelo temperamentnem zaključnem govoru opozoril na važnost dela, ki ga je dovršil ta kongres, se zahvalil zastopnikom, ki so pomagali s svojim delovanjem k temu

uspehu, posebej pa še zastopnikom švicarskega zadrugništva, prof. Jungu in prezidentu Braunu. Zaključni govor so vsi udeleženci stoji poslušali in mu pritrjevali z navdušenim ploskanjem.

Profesor Jung se je na to v imenu Konkordije zahvalil prezidentu kongresa in vsem udeležencem za sodelovanje in povdaril okoliščino, da je kongres zbral za sedež zadrugne internacionale Rim, dočim ima londonska mednarodna zveza sedež v zibelki kapitalizma, v Londonu. Londra-Roma, to sta dva programa in vprašanje bodočnosti je, kako se bo uredilo razmerje med organizacijami teh dveh programov. Zaključne besede voditelja švicarskega zadrugništva so bile pokrite z navdušenimi ovacijami prisotnih in kongres zaključen.

Večina udeležnikov kongresa se je zvečer sestala v družabnih prostorih kluba Felix na prijateljski razgovor.

Katoliški shod in orlovski tabor na Brezjah.

Shoda se vdeleži tudi naš prevzvišeni vladika. Pride tudi dr. Korošec. K zborovanjem odsekov naj pošlje vsaka župnija saj par agilnih društvenih članov! Gorenjski orlovski odseki imajo svoj telovadni nastop 4. septembra ob 4 popoldne. Odseki, porabite zadnje dneve za pridno vžibanje! Društvene zastave dobrodošle! Izkaznice za polovično vožnjo so veljavne od 2. do 5. sept. Žigosa jih postajni uradnik tam, kjer se kupi vozni listek, ki velja potem tudi za nazaj. Izkaznice bo žigosala še orlovska Zveza na Brezjah v samostanu dne 4. sept. od 8.—11. ure dop. v dokaz, da si se tabora res udeležil.

Gg. duhovniki, ki žele prenočišče in hrano v samostanu naj to takoj javijo! — Širi se vesti, da je shod radi epidemije prepovedan! To ni res! Shod je dovoljen! Pač pa je samoposebi umevno, da ne bo udeležbe iz krajev, kjer razsaja griža.

Pripravljalni odbor.

Politične novice.

+ Jugoslavija je najmodernejša država v Evropi. List »Politeja«, ki izhaja v Atenah, in list »Rabotničeski Vjestnik«, ki izhaja v Sofiji, nadalje listi: »Internationale Jugendkorrespondenz«, ki izhaja v Berlinu, »Jugend-Internationale«, ki izhaja v Berlinu, »Korrespondenz-Revue«, ki izhaja na Dunaju, ter »Der rote Kurier«, izhajajoč v Berlinu in Leipzigu, so prepovedani v naši državi.

+ Pašić na Bledu. »Slov. Narod« poročajo iz Belgrada, da prispe ministrski predsednik Nikola Pašić 8. septembra v Slovenijo ter se udeleži prireditve Samostojne kmetijske stranke na Bledu. Prisostvoval bo predvsem razstavi živine ter mlečnih in sirarskih izdelkov, ki jih ta dan prirede gorenjske podružnice »Kmetijske družbe«, kakor tudi jahalni in vozni dirki. Po možnosti poseti tudi g. dr. Ivana Tavčarja na Visokem. Dne 6. t. m. prispe v Ljubljano prvi tajnik Narodne »kupščine« posl. dr. Vojislav Janjić. — Stiki med radikali in Samostojnimi kmeti se torej prav lepo razvijajo; upamo, da ne na škodo radikalec. Kakor pa nam javlja, pride Pašić tudi na katoliški shod v Ribnico...

+ Iz diplomatske službe. Podpisan je ukaz, s katerim so vpokojeni Marko Cemo-vič, generalni konzul v Odesi, dr. Terovič,

LISTEK.

Vtisi iz Goriške.

Piše Prekogorec.

V. Razpoloženja.

1. — Vojska je bila narod po Goriški, posebno pa v območju Soške fronte, razpršila na vse strani. Naravno je bilo, da so ljudje prinašali najrazličnejše vtise seboj, ko so se po begu italijanske armade koncem oktobra 1917, a še bolj po razpadu Avstrije pričeli vračati v svoje domove nazaj. Z njimi so se družili vtisi, ki so jih močje in fantje dobili v bojnih vrstah in v jetništvu. Pogled na izgubljeno imetje; spomin na že prestalo trpljenje ter okolnost, kako veliko trpljenje jih šele pričakuje na razvalinah vsega dosedanjega dela doma; dejstvo, kako dobro se godi dobičkarjem in bogatinom, in vprašanje, zakaj se je vse to gorje razlilo ravno nanje — vse to je v narodu vstvarilo bolezensko razpoloženje, ki je dobilo svoj zunanji izraz v epidemičnem razširjenju komunizma. Zadnje volitve v rimski parlament o binkošti so pokazale, da je nastopil najhuje tam, kjer je med vojsko narod največ trpel, oziroma tam, kjer so socialna nasprotstva največja: po Soški dolini in na Krasu, v okolici Gorice in v Brdih (ter pri Furlaniji in Furlaniji: latifundisti in koloni). Sicer pa so povsod izjeme, v Brdih: v Kojskem, Šmartnem in

Biljani se je le malo razširil. Bil je dr. Tuma, ki je te slovenske množice s svojo nesrečno propagando nagnal v vrste italijanskih komunistov, češ, le v zvezi z njimi boste mogli družabni red prevreči. Slovenstvu je s tem zadal ogromno škodo. Seveda so se Tumovi načrti in obljube kmalu izkazali kot fantastični; komunisti sami to izpregledujejo in Tumo zapuščajo. Toda komunistično razpoloženje ostaja v sreih še nadalje. Opazovatelj pa je najde povsem umljivo in opravičljivo, kolikor ima gospodarski in socialnoreformni značaj. Ono dokumentira bedo in stisko, v kateri se naš narod nahaja; je tudi odpor proti denarnemu in zemljiškemu kapitalizmu (zadnji posebno v Furlaniji in Brdih) v deželi ter proti lahkomišelnosti brezbriznosti, ki jo v tem oziru vlada očituje; je končno glasna zahteva: zemljo imej tisti, ki jo obdeluje. Zato je med komunisti mnogo dobrih ljudi. Neizmerno moralno škodo delajo pa tisti, ki bedno ljudstvo hujšajo proti cerkvi in duhovnikom, ter mladino zavajajo na pota proč od vere in npravnega življenja. Vsak pa, ki komunizem v slovenskem delu Goriške študira, dobi prepričanje, da ga bodo ljudje opustili, čim dobje zopet lastne neobremenjene hiše in zasilguram zaslužek za bodočnost in čim se bo agrarna reforma resno pričela izvajati v smislu gesla: zemljo imej tisti, ki jo obdeluje. —

2. — Na prvi pogled se zdi, kakor da bi s komunizmom tudi versko-npravno živ-

ljenje v narodu trpelo. Motil bi se zelo, kdor bi tako sodil. Svetovna vojska in beda v begunstvu je sicer mnogokatero gredico v vrtu verskega življenja na Goriškem posejala s plevelom ali jo sploh razrula, tudi odvrčajo sem pa tja ljudstvo od službe božje in globljega verskega dejstvovanja tiste barake, ki služijo za cerkve, vendar je mnogo lepih dokazov, kako narod čuti potrebo po verskem življenju. Kapucinska cerkev v Gorici n. pr. je postala prava božja pot za vse prebivalstvo v mestu in njega okolici brez razlike narodnosti. Nikjer nimajo spovednice toliko dela kakor tam; daleč nikjer ni obhajilna miza tako polna gostov kakor tam. In kakor so se ljudje nesebično žrtvovali, ko so svetogorsko hišo božjo zidali sredi 16. in pozneje koncem 18. stoletja, tako se ponavljajo podobni zgledi tudi sedaj. Ne samo, da znašajo vsote iz prostovoljnih darov za obnovo svetogorske cerkve na desetisoče in desetisoče lir, ki jih prispevajo ljudje, ki prav dostikrat še lastnega doma nimajo, tudi drugače se kaže verska zavest: kmet iz Brd se je ponudil, brezplačno voziti stavbeni material na Sv. Goro; dijak iz Gorice je pripravljen z delom svojih rok koristiti novi cerkvi na razvalinah svetišča; ženske prijemljejo z veseljem za pikon in lopato, da odstranjajo ruševine. Čeprav daleč naokoli toliko bede, vendar je narod dobrega srca in nesebično trga od svojega siromaštva za obnovo svetišča.

Sedaj se skuša porušene cerkve po vaseh zopet obnoviti. Velike težke so pri tem. V Gorici n. pr. ni bila niti ena cerkev od vlade do sedaj obnovljena. Niti stolnica ne! Samo navadno streho je dobila, da dež vanjo ne lije. V okolici Gorice so cerkev vpostavili samo v Biljah. Drugod so jih pričeli stoprav obnavljati, n. pr. v Renčah, na Vogrskem, in v Grgarju. Velike vasi pa, ki štejejo po več kakor 3000 duš, kakor n. pr. Solkan, so še vedno brez cerkve. Le mali, neznatni prostorčki so ljudem za službo božjo na razpolago, ki jih pa radi strahotne vročine le odbijajo. Da bi ljudi k službi božji privabili, imajo dostikrat dušni pastirji sv. mašo kar na prostem v senci zidov prejšnje razdrte cerkve, kakor n. pr. v Podgori. O dà, niti sanjati ne more o težavah, ki ovirajo nemoten razvit verskega življenja po Goriškem, kdor jih od blizu ni spoznal. Njim se pridružuje pomanjkanje duhovnikov, ki morajo čestokrat sami oskrbovati cela okrožja; dalje pomanjkanje duhovskega naraščaja. Značilno za duhovnike po Goriškem pa je, da vlada povsod med njimi čudovito lepo prijateljstvo in sloga, spojena navzlic vsem materialnim in dušnopastirskim skrbem s preprijetno, naravnost očarujočo gostoljubnostjo. Morda jim Bog baš tukaj naklanja ljubeznivo mēno za napore in trud in skrb na drugih straneh — — —

3. — Stare poteze idealnosti pa iz naroda ni mogla izbrisati ne vojska, ne bojna fronta, ne begunstvo. Marsikatera stran

konzul na Dunaju, in dr. Velizar Ninčič, tajnik pri poslanstvu v Vatikanu. Za generalnega konzula v New Yorku je imenovan dr. Pavle Karovič, tajnik poslanstva v Londonu; dosedanjí konzul v New Yorku Vlado Savič (ki ga je ameriška vlada radi njegovega nečuvnega postopanja odstavila) je imenovan za konzula na Dunaju, za konzula v Pragi pa dr. Budisavljevič.

— Uradna tajnost. Belgrajska »Pravda« od torka javlja: »Ne bodite iznenadeni, ako čujete, da se nahajajo med našimi telegrafisti tudi taki tipi, ki skrivaj prepisujejo razne depeše in jih dajejo potem na razpolago listom (za dobro nagrado, op. ured.). Mi smo te dni opazovali nekega svojega tovariša, pa bi bilo zelo umestno, če bi minister za pošto odredil preiskavo.«

— Državna uprava v Sandžaku. Kakor smo že večkrat javili, nemiri v Sandžaku še niso končani in prizadevajo centralni vladi jako neprijetne ure. Vlada pošilja v Sandžak vedno nove čete žandarmerije in vojščaka, katerim se sicer posreči zadušiti nemire v enem kraju, ki pa zato takoj izbruhnejo na drugem. O vzrokih tega žalostnega stanja poroča sarajevska »Pravda«: »V prvi vrsti je kriv upravni aparat, ki bi se moral temeljito prečistiti. Kar je bilo slabega uradništva, ki je hotelo hitro obogateti, je odšlo v Sandžak in Makedonijo. Zato je v teh krajih dosegla korupcija svoj vrhunec, javna varnost pa je padla pod ničlo. Žandarme rekrutirajo iz razbojnikov in individuov, ki so muslimanskemu življu skrajno sovražni. Neopustljiv greh pa je zakrivila vlada s tem, da je dovolila, da se organizirajo privatne čete za preganjanje »odmetnikov«. S tem je vlada sama sebi dala slabo izpričevalo, da ona ni v stanu vzdržati red in mir v državi brez privatne pomoči.« — Žalostna slika razmer je to, a izgleda, da je na žalost resnična!

— Kaj je z vprašanjem luke Baroš? O tem velevažnem vprašanju, o katerem naša vlada dosledno molči dalje, je kakor posnemamo iz italijanskih listov, italijanski vojni minister Gasparotto, ki zdaj potuje po Primorju, v Pulju izjavil sledeče: »Luka Baroš še ni definitivno izgubljena in so v teku pogajanja z Jugoslavijo, da se to vprašanje na najbolj zadovoljiv način reši; treba samo, da so Italijani menj nervozni in menj gostobesedni v času, kakor je ravno sedanjí.« — Spričo take izjave se nam zdi umestno, da naša vlada pojasni, v kakšni smeri se vrše pogajanja in v koliko je optimizem italijanskega vojnega ministra upravičen.

— Upravna reforma v Julijski Benečiji. Italijanska vlada je izdelala načrt za upravno reformo anektiranih pokrajin. Generalni civilni komisar v Trstu dobi približno iste pravice, kakor jih je imel prej cesarski namestnik, ustanove se pa vicekomisarijati za Goriško in za Istro. Občinska avtonomija ostane neprikrajšana, kakor je bila pod Avstrijo, nove občinske volitve pa se izvrše v teku štirih mesecev. Namesto deželnih zborov bodo za enkrat funkcionalne izredne deželne skupščine, ustanove se pa poleg tega neki upravni sveti v Trstu, Tridentu in Zadru, sestavljeni iz poslancev, senatorjev in ekspertov.

— Ribarska konvencija med Italijo in Jugoslavijo se baje kmalu sklene, če smemo verjeti italijanskim časopisom. Ti listi tudi poročajo, da se bodo želje italijanskih ribičev, da smejo po naših vodah loviti, kakor že pod starim režimom, vpoštevale. — Belgrajski presbiri seveda o vsem tem ne vé nič poročati.

— Tujska legija za Maroko. Kakor smo že poročali, nabira Španija v Angliji prostovoljce za tujsko legijo v Maroku. Španski konzulat v Londonu je izdal tajne pozive za vstop v legijo in neka španska

njegovega značaja se pod silo razmer spreminja, stremjenje za izobrazbo, požrtvovalnost v službi idealnih svrh, narodna zavest — vse to je ostalo in dobiva naravnost ginljive oblike. Koliko žrtvujejo za svoje časopisje. Tisočake zbirajo za strankin sklad. Desettisoče lir za žrtve v Istri. Vprašaj ljudi po razvalinah skoče fronte, kaj želijo od nas. »Knjige, knjige...« bo odgovor. Ne vina, ne žganja, ne krčem — oni hočejo lepo slovensko knjigo, da bi čitali... Zato se stara društva obnavljajo in z društvi male knjižnice; pevski zbori krog skromnega harmonija; sem pa tje tudi famburški zbori. Naš narod na Goriškem ljubi pesem. Vanjo polaga svoja čuvstva, svoje upe, svojo ljubezen; po njej vpije proti nasilju in krivici; ž njo pričakuje lepših, boljših časov. Pri prekrasnih prireditvi v Steverjanu dne 24. julija so nastopili poleg domačega še pevski zbori iz Gorice, Bilj, Mirna, Standreža, Medane, Kojškega, Gonjač, Vipolž in Dol. Cerovega. Vsi so hoteli s pesnjami nekaj povedati. In zato so peli. Ni skoraj vasi brez društva, a ni društva brez pevskega zbora. Pesem drži narod v njegovi idealnosti, pesem ga navdušuje, pesem ga blaži. O pesem, kako velika je tvoja moč, da gospoduješ nad dušo in srcem celega naroda; kako sladke so tvoje globine, da mu prihaja iz njih toliko tolažbe v dnevih njegove bede in v težki dobi njegovega suženjstva — — —

vojna ladja je pristala v Southamptonu, da prevzame legijonarje. Sprejemajo se že do služeni možje od 18—40 let; opremijo jih z obleko in orožjem, nakar jih prepeljejo v španski glavni stan, kjer jih iznova pregledajo. Nesprejete odpravijo brezplačno nazaj na Angleško. Pozivi, ki so se izdali že pred več tedni, imajo baje velik vseh.

— Umor poslanca Erzbergerja je povzročil, da so se socialistične stranke zblizale v boju zoper monarhistično nacionalistično reakcijo. Umor je organizirala po vsej priliki »Deutsche Volkspartei«. Za sredo, 31. t. m., je napovedana velika delavska demonstracija proti morilecem. Tudi komunisti se bodo demonstracije udeležili, da manifestirajo, da so pripravljeni skupaj z vsemi demokratičnimi strankami začeti boj zoper reakcijo.

— Češki generalni konzulat na Dunaju. Češka vlada je imenovala za generalnega konzula dr. Stareka. Prejšnji poslanik, dr. Flieger, je 20. avg. oddal svoje agende.

— Poljski delavci proti Rusiji. »New York Herald« poroča, da so poljske delavske zveze pričele propagando, da se zabrani pošiljanje živih stradalajočim v Rusiji. En vlak je bil ustavljen in več voz odločenih. Prišlo je do spopadov s policijo. Na pomoč so pritegnili vojaštvo.

V Stično!

Pokrajinski katoliški shod v Stični. za dekanijo Šmarje in Žužemberk 10. in 11. septembra 1921 se bo vršil po sledečem sporedu:

I. V soboto 10. septembra od 1/29.—10. zborovanje odsekov v samostanskem prostoru. 1. Odsek za šolstvo: poročevalec g. Konrad Tekster, soporočevalec g. Janko Polak. 2. Odsek za mladinsko organizacijo: poročevalec g. Janko Pivec, soporočevalec g. Alojzij Zupanc. 3. Odsek za tisk: gosp. Franc Pešec, soporočevalec g. Josip Šolar.

II. V nedeljo 11. septembra: Ob 1/29. zbirališče udeležencev iz vseh župnij na pristavi stiškega samostana. Točno ob 9. z godbo na čelu skupni sprevod v samostansko župno cerkev v Stični v nastopnem redu:

a) Moški. Zastave, Orli, narodne noše, Marijine kongregacije, izobraževalna društva, Kmetška zveza, drugi udeleženci. b) Ženske. Orlice, narodne noše, Marijine kongregacije, razne bratovščine, druge udeleženke.

Ob 1/210. sv. maša za dušni in telesni blagor vseh udeležencev, pri kateri pojo združeni cerkveni pevski zbori iz vseh župnij obeh dekanij. Cerkevni govor govori g. dr. Janko Arnež. Po sv. maši otvoritev shoda s kratkimi pozdravi g. Josipa Mestnik, posestnika iz Stične, g. Antona Lampret, posestnika z Muljave in g. Jožefa Erjavca, župana iz Drage. Nato glavno zborovanje, na katerem govore gg.: poslanec Anton Sušnik, predsednik Orlovske zveze svetnik J. Pirc in poslanec Brodar.

Kratek odmor.

Ob 2. pete litanije M. b., posvetitev presvetemu Srcu Jezusovemu in zahvalna pesem.

Od 3.—5.: Govorniki iz posameznih župnij in organizacij: g. Ignacij Košak, župnik iz Zagradca, g. Jakob Muhič, posestnik iz Ambrusa, g. Anton Zupančič, posestnik iz Polja. Govori g. poglavitvi katoliške zavesti. Med govori petje in godba.

Ob 1/26. zaključek shoda s papeško in narodno himno. Udeležba za vse naše cerkvene in prosvetne organizacije je obvezna! Vsi župljani obeh dekanij brez razlike vljudo in nujno vabljeni!

Prekmurje.

p Tri občine Prekmurja urgira že za sebe Nemška Avstrija. Ministrski svet, ki je po poročilih iz Belgrada razpravljal zadnje dni o tem, se je izrekel, da se vsled tega, ker so te občine z nemškim prebivalstvom naseljene, ter je baje že mirovna konferenca njih priključitev k Avstriji določila, iste odstopijo. Vsled tega vlada v Prekmurju veliko razburjenje, ker se ne ve, kako stojimo z ostalimi mejami. Prebivalstvo je mnenja, da se mora vse storiti, da se prepreči najmanjši kos prekmurske zemlje odtrgati, nasprotno, briga naših oblastí bi naj bila, da se pridobijo še ostali slovenski in drugi, nam iz gospodarskih in strateških ozirov potrebni kraji. Zakaj vlada še doslej ni poslala v Prekmurje bivšega eksperta na mirovni konferenci v Parizu univ. prof. dr. Slaviča, da bi z obmejnimi prekmurskimi oblastmi pripravil vse potrebne podatke za našega delegata v razmejitveni komisiji? Najbrž se spet preveč šteti, a pozneje bo pa kak fiasco se hotel zopet natvezti vsem tistim, ki niso ničesar krivi, dočim si bodo glavni krivci na visokih mestih umivali roke. Previdnosti ni nikdar dovolj!

p Orel v Bogojini je najbolj delaven v Prekmurju ter se tudi krasno razvija. V nedeljo 4. septembra priredi lepo gledališko igro in javen nastop doma. Nastopil je tudi že po vseh krajih v Prekmurju. Želeti bi bilo, da se tudi ostali odseki in druga naša društva v Prekmurju nekoliko bolj gibajo.

p Orožniške postaje v Prekmurju so bile zadnji čas precej ojačene. Na meji pa delajo službo »sloviti« graničarji, o katerih bi se dalo napisati že cele knjige. Z orožništvom pridejo vsak čas navzkriž. Žal, da se v te graničarske čete sprejme vsak, kdor se za to oglasi. Ni čudo potem!

p Pasji kontamac v Prekmurju je že vse posestnike psov tako oplašil, da hočejo vse pse pokončati. Celo leto so psi privezani. Razni »šintarji« pišejo in kaznujejo posestnike, katerim se pes po neprevidnosti odstrani. Občine, katere morajo plačevati racije konjedercev iz itakernih obč., dohodkov, se pa najbolj srdijo. Mislim, da je res preveč previdnosti, ako kje v Lakošu, kak pes ugrizne nekoga, da radi tega naj v Somorovcih, 60 km oddaljenih ali pa nasprotno, vsi psi nad 8 mesecev nosijo nagobčnike in razven tega naj bodo še privezani.

Dnevne novice.

— G. poslanec Majcenu. Dne 5. maja 1921 ste mi na javnem shodu na Krmelu zahvalili v obraz te besede: »Vi ste ukradli pri Krekovi slavnosti 11.000 in kalsko cerkev ste ogoljufali za 1000 kron.« Končno ste v svoji dobrohotnosti in velikodušnosti pristavili še krilate besede: »Ti si navaden tat.« Dasi me niso te vaše besede preveč razburile, nisem smel molčati in sem dosegel s svojim mirnim nastopom Vašo naslednjo izjavo: »Tožiti me morate. Jaz bom v Belgradu izposloval, da me poslanci izroče sodišču. Ako pa ne pridem pred sodišče, mi sme vsakdo pljuniti v obraz.« 14 dni na to sem vložil proti Vam tožbo pri okrajnem sodišču v Radečah in mirno pričakujem še do danes razprave, dasiravno je bila tožba par dni nato več pri našem posredovalnem uradu. G. poslanec, javno Vas prosim in pozivljam, storite vendar vse potrebne korake, da se vidiva v najkrajšem času pred sodiščem. To je vendar v Vašem lastnem interesu, ker sem prepričan, da komaj čakate onega dne, ko bodele svoje trditve lahko dokazali in se na ta način iznebili svojega precej nevarnega političnega nasprotnika. Prepričan sem tudi, da imate za svojo trditve jasne in tehtne dokaze in ste svoje zmage popolnoma sigurni. Zato g. poslanec, korajžjo in pogum! Ako ste bili tako korajžni, da ste o tem govorili na dveh javnih shodih, potem imate tudi gotovo korajžjo priti pred sodišče. — Prijateljski pozdrav! Ljudevit Bajec, župnik. — St. Janž, dne 29. avgusta 1921.

— Umrl je dne 29. avgusta v Škofji Loki upokojeni gimnazijski profesor gosp. Anton Hladnik v 72. letu svoje starosti. Pokojni je služboval več kakor 30 let na gimnaziji v Osijeku in Slavoniji. Radi svoje poštenosti, dobrohotnosti, mirnega in odkritega značaja je bil ranjki priljubljen v vseh krogih, kjer je občeval in je imel tudi med duhovniki mnogo dobrih prijateljev. Blag mu spomin!

— Umrl je 30. avgusta v Domžalah gospod Matej Janežič v starosti 78 let. Pokojnik je bil skozi 45 let župan v Domžalah in si je stekel za občino obilo zaslug, zakar ga je občinski svet izvolil za častnega občana. Pogreb bo danes dopoldne ob 10. uri. Blag mu spomin!

— Zapisane rezervni častniki. Iz Belgrada poročajo, da je podpisan ukaz, s katerim se pozivajo vsi rezervni častniki na enodnevno vezbanje, da položijo prisego novemu kralju.

— Razpisane službe. Razpisano je mesto šef-zdravnika v državnem zdravilišču v Topolšici. Interesentje se opozarjajo na razpis v Uradnem listu. — V okrajnem glavarstvu Novo mesto je razpisanih več praznih mest okrajnih babic. Interesentje se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

— Prepoved točenja alkoholnih pijač v soboto in nedeljo. Zakonodajnemu odboru je ministrstvo za narodno zdravje predložilo zakonski načrt, ki odreja prav stroge omejitve glede točenja in prodajanja alkoholnih pijač (vina, piva, žganja itd.). Med ostalimi odredbami je prav važna ta, da je v soboto in v nedeljo do ponedeljka do 8. ure zjutraj ves čas brezizjemno prepovedano točenje in prodajanje alkoholnih pijač. Dalje, da se bodo točile pijače (gostilničarji itd.) obdavčili dvojno, a proizvajalci in trgovci z alkoholnimi pijačami trojno. Denar gre v fond za pobijanje alkoholizma. Odreja se dalje, da se v kolodvorskih restavracijah ne smejo prodajati močnejše pijače od 4 odstotnega alkohola. Nadalje se posameznim občinam daje pravica, da v svojem področju podvzamejo tudi strožje mere in celo narede, da se sploh ustavi vsako prodajanje alkohola. — Ta zakonski načrt je odobril ministrski svet in zakonodajni odbor in se bo že na eni prvih sej parlamenta razpravljalo in sklepalo o njem.

— Razpisana poštna urada. Razpisana je nadpoštarska služba pri poštnem uradu v Domžalah in poštarska služba pri poštnem uradu pri Sv. Petru v Savinjski dolini. — Paketni promet s Črno goro. Paketi za črnogorske poštnice urade: Andrijevič, Berane in Kolašin so dopustni samo do 5 kg teže.

— Politični odbor SLS za novomeško okolico vabi vse svoje zaupnike k sestan-

ku, ki bo v ponedeljek dne 5. septembra ob 10. uri v Rokodelskem domu v Novem mestu. — Zelo važno!

— Šolska vest. V prosvetnem ministstvu je definitivno končana razporeditev srednješolskih učiteljev za vso državo.

— Krediti za poljedelstvo. Belgrajska »Pravda« od 30. avgusta javlja, da je ministrski svet odločil sledečo razdelitev vsote 120 milijonov dinarjev za pomoč kmetijstvu: 20 milijonov dinarjev podpore za prizadete po toči in povodnji, 50 milijonov dinarjev posojila onih, ki so organizirani v zadrugah, 50 milj. din. pa za neorganizirane. — Koliko odpade na Slovenijo, »Pravda« ne pove.

— Prošnje za podaljšanje osemurnega delovnika. Pokrajinska uprava za Sloverijo oddelek za socialno skrbstvo, opozarja z ozirom na svojočasno notico v časopisu, da prošnji za podaljšanje delovnega časa ni treba kolekovati, vse interesente, na začasni takсни zakon v Uradnem listu št. 100, tarif. post. 1 in 2, glasom katerih je taksa tudi za te prošnje 5 dinarjev in za njih priloge 50 para.

— Zborovanje blagejničnih zdravnikov Slovenije ob priliki III. jugoslovanskega lekarskega skupa, se vrši v petek dne 9. septembra ob 3. uri popoldne v mali dvorani Narodnega doma in ne, kakor je bilo prvotno javljeno, ob 9. uri dopoldne.

— Umrl je v Dravljah ondodni posestnik g. Miha Kunovar v starosti 75 let. Pokopali ga bodo v petek dopoldne ob 9. uri. Pokojni se je svojedobno mnogo trudil za razširjenje našega lista. N. p. v m.!

— Dunajske cene. Danes velja na Dunaju čaša malinoveca 16 nemških kron — pred vojno je veljala 16 kron steklenica finega francoskega šampanjca. Za 7 K kupiš danes žemljo, pred vojno 2 steklenici bordo vina. Parkejni sedež v operi je veljal prej 3 krone, toliko znaša danes pristojbina za uporabo stranišča. Z Dunaja v Solnograd je veljala železniška vožnja prej 10 kron, danes se pa pelješ za 16 K enkrat na »ringelspilau«. Za 70 kron te je pred vojno oblekel krojač od nog do glave, danes te brivec nerad ostrige in obrije za to vsoto. Avtomobil velja danes poldrug milijon kron, torej toliko, kolikor je stalo vzdrževanje cele avstrijske armade za 8 dni.

— Nevi Rusi. Preko Soluna je dospelo zopet 2500 kozakov v našo državo. Porabili jih bodo za vzdrževanje reda v južnih krajih Srbije.

— Smrtnevarna poškodba. Dne 26. avgusta je 50 letni kočar Valentin Božič iz Bodevščev pri Ribnem obsekal drevje in je padel ter se tako smrtnonevarno poškodoval.

Štajerske novice.

š Razstava Stiplovšek-Vidmar. Otvoritev druge umetnostne razstave v Mariboru bo v nedeljo dne 4. septembra v gornjih prostorih Narodnega gledališča ob 10. uri. Vstop k otvoritvi je dovoljen le z vabilom; popoldne ob 14. uri bo razstava odprta tudi za občinstvo in potem vsak dan od 10. do 13. in od 14. do 17. ure do vštete 24. septembra.

š Avstrijska posadka ob naši meji je odšla na mažarsko mejo.

š Draginja v Mariboru. S 1. septembrom bodo v Mariboru, kakor se čuje, cene živih močno poskočile. Trdijo, da bo mast poskočila od 46 na 60 K za kg, jajca od 2 na 4 K itd. Telečje meso je popolnoma zginito s trga.

š Iz Prevalja poročajo: Prošlo nedeljo ponoči je orožnik iz Prevalja dobil ob progi proti Pliberku nekega moškega, ki je zbežal pred njim. Orožnik ga je dohitel in ustavil. Neznane pa je prijel za puško, katero je orožnik sprožil. Bil je zdet neznanec v sree. Pri njem so našli polno avstrijskih bankovcev. Doma je bil iz Homca ob štajersko-koroški meji.

š Mariborski porotniki za 3. zasedanje (od 19. septembra): Glavni porotniki: Cvikl Ivan, trgovec, Hajdina; Jancič Josip, posestnik, Lormanje; Bašman Anton, gostil., Središče; Lilek Franjo, posestnik, St. Ilj; Lenart Franc, trgovec, Ptuj; Lasničar Franc, posest., Pašenci; Kosi Josip, gostil., Križevci; Pernat Franc, posest., Mihovce; Schicker Alojz, posestnik, Skočna; Nenhold Konrad, hotelir, Sl. Bistrica; Lah Simon, posestnik, Pangerce; Skerbinšek Franc, posest., Sela p. Ptuj; Hauptman J. posest., Dolič; Drevenšek Janez, posest., Pleterje pri Ptuj; Kunst Matjaž, posest., Satovci; Sima Karl, posest., Spod. Breg; Orešnik Vinko, gostil., Ptuj; Skribe Srečko, gostil., G. Sv. Kungota; Stupan Karol, stavbenik, Sl. Bistrica; Klemenčič Ivan, posest., Sv. Martin; Supanič Alojz, posest., Vajnce; Stumpf Franc, gostil., Studence; Ketš Jože, posest., Sv. Jakob. Dol; Anderlič Rudolf, trgov., Ormož; Malič Janez, posestnik, Šorišnica (Ptuj); Kreitner Peter, posestnik, Dogaše; Nendl Josip, posestnik, Pobrežje (Maribor); Korže Franc, trgovec, Ptuj; Vernik Janez, posestnik, Zg. Hoče; Sande Jakob, posestnik, Malodolci; Honja Andrej, lončar, Ptuj; Smeh Ivan, okr. tajnik, Sl. Bistrica; Partl Franc, posestnik, Sp. Vižin-ga; Podbreznik Jože, posestnik, Jelovec; Cvilak Martin, trgovec, Jareninski dol;

Poš. Anton, kavarnar, Krčevina; — Namestniki: Durjan Maks, trgovec, Rogina; Blaž Krznar; Benkovič Alojz, mag. farm.; Ziegler Matija, trgovec, Filipič Franc, mesar, Ferik, franc, sedlar, Petrovič Ivan, trgovec, Veixel Vilko, trgovec, Tratnik Karol, zlatar, vsi Maribor.

Ljubljanske novice.

Lj. Šentpetersko prosvetno društvo. Za 4. t. m. nameravani izlet k Sv. Joštu od-pade.

Lj. širši sestanek bločnih slug, kretni-kov in nadkretnikov cele Jugoslavije se vrši v gostilni pri Levu na Mar. Terezije cesti 2. septembra t. l. ob 9. uri dopoldne. Prosi se obilne udeležbe. Stvar je zelo važna. — Odbor bločnih slug, kretnikov in nadkretnikov J. Z.

Lj. Obrtniki in pomočniki imajo dan-es ob 8. uri zvečer v Rokodelskem do-mu važen sestanek. Pridite vsi!

Lj. Naraščajoča draginja. Včeraj so prodajali na ljubljanskem trgu špeh po 66 kron kilo. Za malo glavico ohrovtla so zahtevale prodajalke 5 do 6 kron. Sladkor po 50 kron, jajca po 5 kron, pa še dobiti jih ni bilo. Rastoča tendenca se opaža pri vseh predmetih. Prodajalci zavračajo vso krivdo na laške prekupce. Ako oblasti ne bodo pravocasnno ničesar ukrenile, bo le-tošnja zima za revnejše sloje in za uradništvo, ki ne more novih stroškov prevali-ti na druge sloje, jako trda in neprijetna.

Lj. Konec kopalnih vlakov. Obratno ravnateljstvo južne železnice naznanja: S 1. septembrom se ustavijo običajni kopal-ni vlaki Ljubljana-Laze in s t istim dnem ukine tudi izdajanje kopalnih kart.

Lj. Slučaji griže s smrtnim izidom. Spričo nevarnosti, da se griža še bolj raz-širi, je bil mestni fizikar prisiljen odrediti, da ne sme noben mrljč, ki je umrl na griži, ležati doma, temveč ga je brez odloga prepeljati v mrtvašnico. Gg. zdravniki, ki so zdravniki na griži obbolele bolnike, se tedaj naprošajo, da v vsakem posameznem slučaju nemudoma odrede ozir. naroče prepeljavo mrtveca v mrtvašnico. Istota-ko se svojci umrlih na griži v svojem last-nem interesu opozarjajo, da se brez obta-vljanja pokore navedeni odredbi, kajti sicer obstoja velika nevarnost, da se tudi oni okužijo in podležejo tej ljuti bolezni.

Lj. Uradne ure pri delegaciji ministrstva financ. S 1. septembrom t. l. so se pri dele-gaciji ministrstva financ in tej podrejenih oblastvih in uradih v Ljubljani zopet vzpo-stavile prvotne uradne ure, to je ob dela-vnikih od 8. do 12. ure predpoludne in od 15. do 18. ure popoldne.

Lj. Pretep na glavnem kolodvoru. Ko sta zla-gala na glavnem kolodvoru Vinko Dolinšek in Josip Avbelj prašiče, je pristopil k njima Jožef Oreškovič. Zaradi neke deske so se sprli in step-H. Oreškovič je bil udarjen po glavi.

Začetek šolskega leta.

Na državnem učiteljskišču v Ljubljani bo pričetek šolskega leta dne 21. t. m.; spre-jemni izpiti za 1. letnik moškega učiteljs-kega se prične dne 16. septembra ob 8. uri. Zdravniška preiskava vseh nanovo vsto-pivših gojencev bo dne 19., gojenk pa 20. septembra. Vpisovanje na obe vadnici je dne 19., v višje letnike obeh učiteljskišč pa dne 20. septembra. — Podrobnosti so raz-vidne na razglasu v šolskem poslopu. — Realna gimnazija v Kočevju. Vpisovanje 12. septembra, izpiti sprejemni za 1. razred in ponav-ljavni 13. sept., pričetek šolskega leta 14. sept. s slovesno službo božjo. — Na gimnaziji so 1. II. in III. razred s slovenskim, IV. še z nemškim učnim jezikom.

Začetek šolskega leta 1921/22. na liceju in ž njim združenih oddelkih. — Lic. ljudska šola. Vpi-sovanje v 1. razred in ostale razrede 2.—5. se vrši v sredo, od 9. do 11. ure. Gojenke za 1. razr. prinesejo s seboj krstni list in izpričevalo o ceplje-nih kozah; gojenke, ki so že na zavodu, se zglašijo s svojim zadnjim šolskim izpričevalom. V višje raz-rede lic. ljudske šole ni mogoče sprejeti novih go-jenk. Pouk se prične v četrtek 15. sept. in sicer za razrede 2.—5. ob 8. uri zjutraj, za 1. razred pa ob 8. uri želijo nanovo vstopiti v te razrede liceja, se vrši v pritličju licejskega poslopja na Bleiweisovi cesti. — Mestni dekl. licej. S šolskim letom 1921/22. osta-nejo le še razredi IV.—VI. Vpisovanje za gojenke, ki želijo nanovo vstopiti v te razrede liceja, se vrši v ponedeljek, 19. sept. od 8.—9. ure. Gojenke pri-

nesejo s seboj zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za te gojenke so 20. sept. ob 8. uri zjutraj. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo v torek, dne 20. sept. od 9.—11. ure dopoldne z zad-nim izpričevalom. Vpisovanje in pouk za licej in za obe gimnaziji se vrši v poslopu »Mladika«, Šu-bičeva ulica. — Mestna ženska in ref. realna gim-nazija. S šolskim letom 1921/22. se otvori še III. razr. realne in VII. razred ref. realne gimnazije. Vpisovanje za nanovo vstopivše gojenke v I.—III. in V.—VII. razred se vrši v ponedeljek, 19. sept. od 9. do 11. ure. S seboj je prinesiti zadnje izpriče-valo in krstni list. Sprejemni izpit za gojenke za I. razred in morebitni sprejemni izpit za gojenke višjih razredov je v torek, 20. sept. ob 8. uri zju-traj. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo 20. sept. od 9.—11. ure s svojim zadnjim izpričevalom. Ponavljalni in dodatni izpiti za licej in za obe gim-nazije se vrše v torek, 20. sept. ob 8. uri zjutraj. — Vpisnina in prispevek za učila znašala za gojenke liceja in gimnazije 20 K. — Otvorilna služba božja za licejsko ljudsko šolo, za licej in gimnazijo je v sredo, 21. sept. v nunski cerkvi ob 9. uri. Ob-vezna je za vse gojenke. — Pouk se prične na li-ceju in gimnazijah v polnem obsegu v četrtek, 22. sept. ob 8. uri zjutraj. — Licejski trgovski tečaj. Rok za vpisovanje je določen na dan 20. septembra. — Gospodinja šola. Rok za vpisovanje je določen na dan 30. septembra. — Podrobnejša navodila za oba zadnja oddelka zavoda še sledijo. — Gojenkam in staršem polaga ravnateljstvo na srce, da se točno držijo predpisanih rokov, kajti pozneje se ne sprejme gojenk pod nobenim pogojem več.

Na državnih gimnazijah v Kranju se otvori šolsko leto 1921/22. dne 14. septembra s skupno sv. mašo na čast sv. Duhu. Po maši se bo učenec v učilnicah prebral in razložil disciplinarni red ter nagnanil urnik. Za sprejem v 1. razred se bodo učenci vpi-sevali dne 12. sept. od 8. do 10. ure; nato sledijo sprejemne skušnje. V višje razrede se bodo vpi-sovali učenci tudi dne 12. sept. in sicer od 8. do 12. in od 14. do 16. ure v dotičnih učilnicah. Dne 12. in 13. sept. se morajo dokončati vsi izpiti. Redni šolski pouk se prične dne 15. septembra.

III. skup jugoslov. lek. društva.

V dnevih od 7.—10. septembra t. l. se vrši v Ljubljani III. skup jugoslov. lek. društva v Ljubljani s sledečim sporedom:

7. septembra: Ob pol 12. uri sprejem došlih gostov na glavnem kolodvoru. Ob 17. uri predposvetovanje referentov za zdravniški red v Narodnem domu. Ob 21. uri pozdravni večer v veliki dvorani Na-rodnega doma.

8. septembra: Od 9.—11. ure otvori-tev občnega zbora jugoslov. lek. društva v veliki dvorani Narodnega doma. Za da-me ob 10. uri sestanek pred Narodnim domom. Ob 15.—17. ure nadaljevanje ob-čnega zbora oziroma pričetek predavanj o »Tuberkuloza v Jugoslaviji«. Ob 21. uri čajanka v Kazini.

9. septembra: Od 9.—12. ure nadalje-vanje predavanj. Za dame: ob 10. uri se-stanek pred narodnim muzejem in obisk muzeja. Od 15.—17. ure kot dopoldan. Ob 15. uri zborovanje blagajniških zdravnikov za Slovenijo v Mali dvorani. Ob 17. uri obisk velikega semnja.

10. septembra: Od 8.—10.30. ure na-daljevanje in zaključek predavanj. Ob 12. uri skupni izlet na Bled in Bohinj in Rog. Slatino.

Občnega zbora in drugih prireditiv se morejo udeležiti le člani Jugoslov. lekar. društva, oziroma zdravniki, ki so člani kojelega pokrajinskega zdravniškega društva in so plačali predpisani prispevek 30 din. Vsak udeležnik ima pravico do polo-vične vožnje na vseh progah državne in ju-žne železnice za osebne in brzovlake (ra-zen brzovlak Maribor—Ljubljana) za en-kratno vožnjo v Ljubljano in nazaj v dne-vih od 5. do 14. septembra, če se izkaže pri blagajni oziroma železniškemu osobu z v ta namen izdanimi legitimacijami, ki so se razposlale priglasenim udeležnikom. Polovične vožnje so dovoljene tudi za projektirane izlete. — Nujno priporočamo vsem udeležnikom, da pridejo v Ljubljano 7. t. m. le z brzovlakom, ki pride ob 11.28 in z oseb. vlakom, ki pride ob 15. uri na glavni kolodvor, kjer se bo vršil sprejem. Na kolodvoru bodo čakali avtomobili in vozovi, s katerimi se odprejajo došli gošči v svoja stanovanja. Stanovanjski odsek bo posloval na glavnem kolodvoru 7. pop. in 8. dop. Vsem udeležnikom se priporoča, da se takoj po prihodu v Ljubljano zglašijo v tajniški pisarni v Narodnem domu, kjer dobijo znake in legitimacije ter vse druge informacije, ki se tičejo zborovanja. — K Prireditveni odsek.

Prosveta.

pr Pravde Bog — Bože pravde. To državno himno s slovenskim, po poverje-ništvu za uk in bogočastje odobrenim be-sedilom, je izdala »Pevska zveza« in si-cer za moški in mešani zbor. Zraven je na istih listih natisnjena naša stara ju-goslovanska himna »Lepa naša domovina« za mešani zbor s pridejano S. Sardenko-vo krasno kitico za petje v cerkvi; dalje lahka, pa ognjevit Premrlova »Zdravica« v prirreditvi za moški in mešani zbor; na-zadnje pa še dve lepi prekmurski narodni, ki sta pri izvajanju obe zelo dobro učin-kovali. Tako je vse skupaj zbrano, kar se v cerkvi in izven nje rabi. Vse to sku-paj (v lepi žepni obliki) stane 5 K. Dobi-va se pri Upravi »Pevca« in po knjigar-nah. Pevski zbori naročajte!

Orlovski vestnik.

Vsem odsekom! Dne 3. in 4. sept. se vrši na Brezjah katoliški shod in javen na-stop Orlov. Br. odseki naj se udeležijo tega nastopa polnoštevilno v krojih in naj vzamejo seboj telovadno obleko. Bratje, po-kažimo javno svoje katoliško prepričanje, zberimo se pri naši Materi, izročimo sebe njenemu varstvu, priporočimo ji svoje delo. Kar je bratom Čehom Velehrad, to naj bodo nam Brezje. Bratje, ki se udeležijo duhovnih vaj v St. Vidu imajo ta dan na Brezjah skupno sv. obhajilo. Vožnja je po vseh progah polovična.

Dijaški vestnik.

d Katol. dijaštvu Slovenije! Vsled nepremostljivih ovir se naše zborovanje te-kom počitnice ne more vršiti. Ker pa je se-stanek nujno potreben, se isti vrši tekom počitnice ob prazniku Vseh Svetnikov. Toč-no se o tem pogovorimo začetkom šolskega leta, ko bom obiskal posamezne organiza-cije. Dotlej pa pridneje na delo v podružni-cah! — Predsednik SDZ.

d Podružnica SDZ za Ljubljano skli-čuje za petek dne 2. septembra ob 5. uri popoldne v dvorano Akademskega Doma III. počitniški sestanek ljubljanskega kato-liškega dijaštva. Referira tov. Dokler Ma-rijan: Marijina kongregacija vir krščan-skega preporeda. Tovariši akademiki in srednješolci, pridite polnoštevilno.

Tajništvo.

Borza.

Dunaj, 31. avgusta. 21. (Izv.) Devize: Pešta 272, Berlin 1257, Italija 4725, Lon-don 4010, Newyork 1088, Pariz 8525, Pra-ga 1285, Zürich 18875, Zagreb 592, Var-šava 36.50. Valute ogr. K 273.50, marke 1255, Lire 4700, funt str. 4000, dolar 1074, fr. frank 8500, čsl. K 1283, šv. frank 183.50, dinarji 2360, poljske marke 37.

Curih, 31. VIII. (Izv.) Devize: Pešta 150, Berlin 685, Italija 2570, London 2179, Newyork 587, Pariz 4440, Praga 7.—, Du-naj —.70, Bukarešt 695, Zagreb 325, Var-šava —.20. Valute: n. a. K —.60.

Belgrad, 31. avgusta. Valute: Dolarji 44.55, rumunski leji 55.75, nemške marke 52.25, bolgarski levi 38.25. Devize: London 166, Pariz 330, Newyork 45.10, Zeneva 770, Rim 191.65, Bukarešta 56, Ber-lin 52.45, Praga 53.30, Sofija 38, Dunaj 4.26.

Zagreb, 31. avgusta. Devize: Dunaj 16.85—16.95, Berlin 209.50—210.50, Budimpešta 46—46.25, Bukarešta 214—215, Italija (izplačilo) 774—776, Italija (ček) 773—774, London (izplačilo) 0—674, London (ček) 672—0, Newyork (ček) 0—179.50, Pa-riž 1405—1410, Praga 216—217, Švica 3060—3070. Valute: Dolarji 177.23—178.50, avstrijske krone 18—19, carski rablji 24—25, češkoslovaške krone 210—0, angleški funti 650—0, napoleondori 632—635, nemške marke 206—210, rumunski leji 216—218, italijanske lire 772—774.

Turistika in sport.

Nogometna tekma Grazer Amateursportklub : Ilirija se vrši v nedeljo dne 4. t. m. ob 17. uri na prostoru Ilirije. Graški Amaterji so lansko sezono že igrali v Ljubljani in dosegli proti Iliriji rezul-tate 3:2 in 2:4. So prvorazredno moštvo Građa, ki živa dober renome. Ilirija bo nastopila proti njim v isti postavi, v kateri je pretečeno nedeljo odlično igrala proti Sarajevskim Amaterjem. K Boksanje. Pred nogometno tekmo Ilirija : Gra-zer Amateure priredita znameniti avstrijska bok-sarja Vrbantič in Ross na prostoru Ilirije bok-sarski match. Po velikanski pozornosti, ki jo je pravkar vzbudil boksarski sport vsled svetovne-ga matcha Dempsey : Carpentier bo tudi nedeljski

match za ljubljansko sportno publiko velika senza-cija. Pričetek boksarskega matcha je določen na pol 17. uro. K

Ljubljanska porota.

Porotnemu senatu je predsedoval včeraj viš-ji dež. sodni svetnik Franc Rekar, votanta sta bila gospoda višji dež. sodni svetnik Jakob Jarc in deželnosodni svetnik dr. Ivan Modic; držav-no pravdnštvo je zastopal državni pravdnik dr. Lavrenčak.

Uboj v Vačah.

Prvi se je zagovarjal rudar Martin Ravnikar, ker je 4. junija letos v Vačah zaklal Franceta Ko-rošca. Ravnikar je delal v Trbovljah. Silno nagle jeze je. Njegova žena je stanovala v Tustajnu pri Moravčah. Dne 4. junija je šel iz Trbovelj do-mov. Na Vačah je spil nekaj žganja in se je sprl s Francetom Korošcem, kateri je nagajal možu, ki je služil na soski fronti. Korošec je zavrnil Ravnikarja, ker je grdo preklinjal Marijo; Ra-vnikar je potegnil nato nož in je Korošca zaklal. Korošec je bil precej mrtve. Ravnikarja je zago-varjal g. dr. Krisper, kateri je v svojem zagovoru povdarjal, da danes v času izrednih odredb ni nihče varen pred obtožbo. Porotniki so na nje stavljeno vprašanje glede na uboj pritrtili z 10 da in z 2 ne, kakor je predsednik g. višji sod. svet-nik Rekar razglasil sodbo, s katero je bil Ravnika-r obsojen na tri leta težke ječe.

Rop.

Samski želenzičar Josip Guzelj iz Ledja pri Medvodah je služil med svetovno vojno v bivši avstrijski armadi in po prevratu tudi v naši vojski. Dolga vojska je fant tako izpridila, da je mislil, da sme zdaj delati, kar se mu ljubi. Guzelj je začetkom leta 1919 skupno s Francem An-žičem dezertiral v Ljubljano, kjer sta se se-znanila z vojakoma Andrejem Rodetom in Kar-lom Heinijem. Rode je svoje tovariše seznanil z zloglasnim Ivanom Mlakarjem. Zvečer 13. febru-erja 1919 so šli navedeni pod Mlakarjevim vod-tvom k hiši Marije Krivec, ki leži kakih 1700 ko-rakov od državne ceste, katere vodi iz Ljublane na Laverco. V tej hiši je stanovala 38 letna Fran-čiška Krivec z 12 letnim sinom Francem in 7 let-no hčerko Frančiško, njen mož pa je bil že 8 let v Ameriki. Na grožnjo Anžiča, ki ji je zagrozil: »Če ne greste odprete bomo sami poskusili, gorje vam bo, če pridemo notri s silo!« je žena vsa prestrašena vstala in spustila vse štiril v sobo. Mlakar se pa ni upal vstopiti, ker ga je Krivče-va poznala. Krivčeva je morala prinesiti vojakom prašičev glavo in pol hleba kruha, na kar so pol ure jedli, potem so pa kadili cigarete. Ko so se najedli in nakadili je nastopil Anžič in zakri-čal: »Zdaj pa denar sem!« Ker je Krivčeva trdi-la, da ima samo deset kron, so vionikli preiskali skrinje in omare in dvignili v večji celo opeko, ker jim je prej Mlakar zatrjeval, da je tam denar skrit. Odnegli so ji golovine 400 K in obleke ter živil v vrednosti 1000 K in so si drugi dan razde-lili plen. Roparji so pobežnili preko demarkacij-ske črte in so se šele vrnili nazaj, ko so mislili, da je rop pozabljen, toda oblasti so jih zasledile in zaprle. Dne 4. junija 1921 je ljubljanska porota Rodeta, Anžiča in Heinija, obsodila na večletno ječo. Guzelj je spadal takrat še pod vojaško so-dišče, toda ta oblast ga je zdaj prestavila civilne-mu sodišču v kaznovanje. Pri glavni razpravi 4. junija letos so Rode, Anžič in Heine trdili, da je bil Guzelj pri opisnem ropu. Ko se je Guzelj vrnil aprila 1919 v Ljubljano se je priglasil k planinskemu polku št. 40 od koder je odšel na koroško fronto. Tam je zagrešil celo vrsto tatvin goljufij in poneverb. Vseh mu ni mogoče do-kazati, pač pa je obdolžen, da je 21. avgusta 1920 v Ljubljani iz pisarne 2 vzjel vojaški plašč vre-den 106 dinarjev in da je poveril raznim ose-bam 598 K.

Guzelj, katerega je zagovarjal g. dr. Jerič, je nastopal pri razpravi samozavešno in je olepša-va lsoy nastop pri Krivčevi. Rekel je, kakor je trdil pri razpravi, svojim tovaršem: »Ali Vas ni sram, da greste pri revni krast!« ko je sprevidel, da Krivčeva ni bogata. Senat je stavil porotnikom 7 glavnih vprašanj, katerega so porotniki potrdili, potrdili.

Predsednik višji sodni svetnik Rekar je raz-glasil na tri leta težke ječe, postrojene s postom in trdim ležiščem četrletno. Preiskovalni zapis se mu ni mogel uštet, ker je bila proti njemu izdana tira-lica.

KUHARICA srednjih let, ki bi znala nekoliko li-kati, se sprejme takoj ali pa v 14 dneh. Vprašati: FRAN POGACNIK, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 3024

Več izurjenih MIZARJEV sprejme takoj trdka MAT. PERKO, splošno mizarstvo Zgor. Siška. 3082

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sočutja povodom bolezn in smrti naše nadvse ljubljene hčerke in sestrice

DRAGICE

izrekamo vsem našo najsrčnejšo zahvalo.

Posebej pa se zahvaljujemo vsem darovateljem krasnega cvetja in vsem, ki so spremili drago pokojnico tako mnogoštevilno na njeno zadnji poti, ter za vsa tako mnogobrojna dospelja pismena in osebno izražena sožalja, da se mi je nemogoče vsakemu posebej zahvaliti.

Vsem naša najpriskrnejša zahvala.

V Ljubljani, dne 30. avgusta 1921.

Globoko žalujoča rodbina:

Milko Jesih.

Konteristinjo

se išče, zmōž- no knjigovod-stva ter vseh pisarniških del, po možnosti s znanjem italijanske, pri lesni indu-striji. — Ponudbe: Konteristinja, Maribor. Poštno ležeče. 3097

ORGANIST, ki bi tudi opravljal službo obč. tajnika, se takoj sprejme. Mesečna plača skupaj 1030 K. — Ponudbe na županstvo občine Toplice, Dolenjsko. 3079

AUTOOMNIBUS za sedem oseb v najboljšem stanju, z novo pnevmatik, se ceno odda. Ogleda se v garaži J. Gorec, Vegova ulica št. 8. 3036

Suhe gohe, laneno seme

in druge deželne pridelke plača naj-bolje Sever & komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12. 2085

Naročajte „Slovenca“!

Zahvala.

Izrekam v svojem in v imenu svojih otrok iskreno zahvalo za izkazano sočutje ob bridki izgubi prerano mi umrle žene, oziroma matere, gospe

FRANČISKE TERPINC

predvsem pa za mnogobrojno sprenstvo na njeni zadnji poti.

Osebito se zahvalim še preč. duhovščini, p. n. uradništvu, g. dr. Dereaniju in častiti s. Kantaliciji za požrtvovalne obiske in ljubeznivo tolažbo v težkih dneh njenega trpljenja.

Priporočam blago rajno v molitev in blag spomin.

Kamnik, dne 31. avgusta 1921.

A. Terpinc.

Občinski odbor v Domžalah naznanja tužno vest, da je gospod

MATEJ JANEŽIČ

bivši dolgoletni župan (45 let), dolgoletni predsednik krajnega šolskega sveta, bivši načelnik prostovoljnega gasilnega društva, član zdravstvenega odseka, član cestnega odbora, častni občan, posestnik itd.

danes dopoldne ob 10. uri v starosti 78 let preminul.

Pogreb se vrši v četrtek, dne 1. septembra ob 10. uri dopoldne na farno pokopališče v Domžalah.

Blagemu pokojniku ohranimo časten spomin.

Domžale, dne 30. avgusta 1921.

3085

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naša iskrenoljubljena mati, oziroma tašča, stara mati, gospa

EMILIJA POLEGEK

danes, dne 31. avgusta 1921, ob en četrtna štiri jutraj, previdna s sv. zakramenti za umirajoče, v 71. letu svoje starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb se vrši v četrtek, dne 1. septembra 1921, ob 4. uri popoldne iz deželne bolnice v Ljubljani.

Nepozabno rajsko priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana-Jatna, dne 31. avgusta 1921.

Karolina Urban, hči. — Josip Urban, zet. — Edita, Ilza, vnukinji.

Mestni pogrebni zavod.

Dr. Alojzij Vrtačnik

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno

v Ljubljani, Beethovnova ulica 10 (poleg Kranjske hranilnice).

Tovarna konzerv in mesne industrije na Vrhniki

naznanja otvoritev tovarniškega obrata.

Izdelujejo se vse vrste mesnih konzerv, vse vrste prekajenega mesa, vse vrste klobas, masti, juhe kocke in drugi izdelki.

Tovarna izvaža nadalje sveže meso, živino in prašiče.

Na velikem sejmu v Ljubljani bo imela svoj lastni paviljon.

Telefon: Vrhnika št. 10.

Telefon: Ljubljana št. 70.

Pisarna Ljubljana „Impex“, Krakov trg 10, Vrhnika v tovarni.

Charles Princ

Manufaktura.

Zaloga: Turjaški trg 1.

Telefon št. 572.

Tvrdba zastopana v paviljonu H št. 267 na Ljubljanskem velesejmu.

RAZPISUJE SE

služba I. REDARJA

v občini trg Konjice. Samci (vpokojeni orožniki) imajo prednost. V prošnji je navesti zahtevek plače. Vlaganje prošnje do dne 15. septembra 1921.

3045

OBČINA TRG KONJICE.

Župan: Franc Golobranec s. r.

Ržene rožičke

(Secale cornutum)

čisto in lepo blago, kupuje v vsaki množini po najugodnejših cenah

»ISIS« d. d. Zagreb,

kamor naj se pošiljajo vprašanja in naznani množina blaga.

3084

Sijajna prilika za naložitev kapitala

se nudi s prevzetjem prvovrstnega podjetja za krmila v središču banaških vinorodnih krajev; na razpolago velik kompleks realitet, stiskalnica za vino, žgarnjarna, pivnica in velika zaloga sodov. — Cenj. dopisi pod šifro »Sijajna prilika 1558« na Blocknerjev anončni zavod, Zagreb I—78.

3081

! Amerikanci, oziroma Primorci !

Posestva od 3 do 100 oralov, trgovske hiše, vila s parkom ali posestvom, gostilne z ali brez posestev, mlin z žago, stanovanjske hiše, pekarna, hotel, se prodajo potom pisarne Zagorski, Maribor, Barvarska ulica št. 3.

3083

NOGAVICE

ženske in moške, kvačkane, sukanec, »Moderne« itd. je dobiti najceneje v veletrgovini

Osvald Dobeic,

Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

CIGARETNI, pisarni in stekleni (glas) papir, stročnice, otroške sesalke, žimnate in usnjate vezalke, glavničke, čistilo (krema), ličilo, mast za usnje, pralno in toaletno milo, fine sveče ter razno galanterijo nudi po najnižjih cenah veletrgovina Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

3087

Krtače za obleko in likanje, ribarice, breze in s korenino, zobna, mazalke, konjske, omela, motvoz (špaga), čevljarstvo prejo priporoča veletrgovina OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

3089

Tržaški bičevniki

iz prave koprive in razni biči vedno na zalogi.

Osvald Dobeic, veletrgovina, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

3090

PALME in druge dekorativne rastline nudim cenj. razstavljalcem »Ljubljanskega semnja« v svrhu dekoracije paviljonov in drugih objektov. ANTON FERANT, umetni in trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3.

Sobna garnitura, nujno ceno na prodaj: 11 kosov; dobre vzglavnice in perje, lepa smirna-preproga 425×325 cm, mal stekl. lestence, 3 elektr. svetilke, 2 posebno lepa antična bakroreza, izv. okviri 85×65 cm Kristus in Marija in drugo. GRADIŠČE 4/I, od 9. do 10. in od 14. do 16. ure. 2997

Moko

prvovrstnih baških in banatskih mlinov nudi po najnižjih dnevnih cenah iz svojega skladišča v Zagrebu veletrgovina moke VJEKO-SLAV WIELAND in DRUG, Zagreb, Ilica 191. Telefon 6—43.

Srečo in bogastvo

si pridobi, kdor zadene glavni dobiček v Državni razredni loteriji, ki znaša v najsrečnejšem slučaju

štiri milijone kron

Dovoljujemo si cenj. občinstvo opozoriti, da nam je mogoče ustreči le onim cenj. naročnikom, kateri pravočasno, to je do 5. septembra t. l. naroče srečke Državne razredne loterije za III. razred II. kola.

Vse tozadevne informacije in naročila daje in izvršuje

Zadružna Gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Dunajska cesta 38/I.

Cene srečkam so: 1/1 K 192.—, 1/2 K 96.—, 1/4 K 48.—, 1/8 K 24.—, za priporočeno pošiljatev se računa K 6.—.

HORTUS

I. HRVATSKA TVOR-NICA KONZERV D. D.

ZAGREB

KOMPOTI (ukuhano sadje) v pločevinastih škatljah in steklenicah s kovinskim pokrovom. Enoletna garancija.

MARMELADE: konzumne in fine marmelade.

PARADIŽNIKI (rajčice) 4-vrstno ukuhani v pločevinastih škatljah in steklenicah.

SOČIVJE (boranija).

RAJČICE v kisu.

MIXED-PICKLES, PAPRIKA v kisu i. t. d.

Letošnji pridelek najfineje kvalitete.

Razpošilja se samo za preprodajalec. Cenik pošljemo na zahtevo franko.

WIENER INTERNATIONALE MESSE

11.-17. SEPTEMBRA 1921

Glavni velesejma naj se obrnejo radi stanovanja na Wohnungsmess, wels der Wienermesse, Wien II., Aspernbrückeng. 2.

Vse pojednile radi ološav pri potovanju pri avstr. konzularnih agaturah in v pisarni Wienermesse, Wien II., Aspernbrückeng. 2.

Gledališki, koncertni in kino semenj

od 4. do 25. septembra 1921.

Na nižje cene!

Najnižje cene!

VULKAN

tvornica gumijevih izdelkov v Kranju

Izdeluje

prvovrstne podpetnike.

Cisto domače podjetje!

Lasni razslavni paviljon na Ljubljanskem velikem sejmu od 3. do 12. septembra 1921.

Telefon št. 1—67 (Ljubljana).

Brzjav: Papirnica Vevče.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani

I. t. centrala: Papirnica v Vevčah, pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja juž. žel.: Zalog.

Papirnice v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine v Goričanih in tvornica lesovine v Medvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pisarni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpostni, risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljen konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za maštinke (stročnice) Navadni tiskovni kuier in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Ministrstvo financ kralj. Srbov, Hrvatov in Slovencev

7% državno investicijsko posojilo 1. 1921 v iznosu Din. 500,000.000 —

POZIV NA VPIS

Minister financ kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev na temelju Uredbe z dne 27. junija 1921 Dšt. 7941 vzakonjene s členom 130 Ustava pozivlje na vpis

7% drž. investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500,000.000

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započetih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500,000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 številčk, obresti so 7% na leto ter se izplačuje dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejiteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija začenja 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanje ali odku-

pom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, uporabljati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega po-

sojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor. — Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine S. H. S. poročilo o skupni porabi istega.

BEOGRAD, meseca julija 1921.

Minister financ **Dr. Kosta Kumanudi** l. r.